

Grup de Treball Igualtat d'Oportunitats en la Infància

Sessió 4. 23/2/2022

**La realitat de les famílies monomarentals en la cura dels seus fills i
filles_2a part**

(programes i serveis d'atenció i acompanyament a la maternitat i criança en llars monomarentals i
monoparentals)

Qüestions prèvies

Nom al zoom: nom de la persona i nom de l'entitat a la que representem

Mantenir el **micròfon apagat** mentre altres persones parlen. Obrir-lo només en el moment de realitzar aportacions.

Possibilitat de fer comentaris, consultes o aportacions a través del **xat** en qualsevol moment

Gravarem la sessió

Ordre del dia

1. Laia Pineda. On ho vam deixar la sessió passada? (15')
2. Aportacions: programes i serveis d'atenció i acompanyament a la maternitat i criança en llars monomarentals i monoparentals (60')
3. Debat (40')
4. Tancament i properes passes (5')

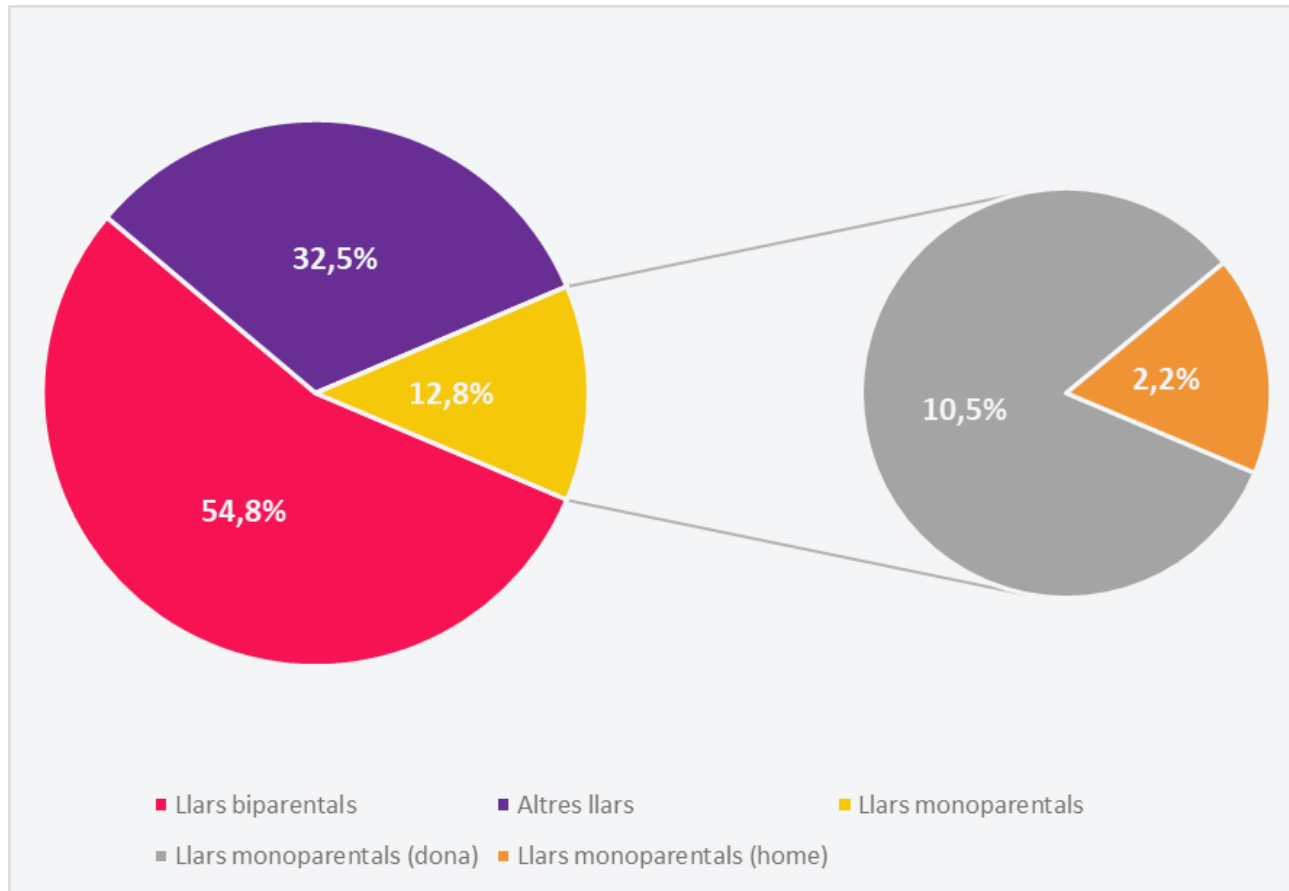

Ordre del dia

1. Laia Pineda. On ho vam deixar la sessió passada?
2. Aportacions: programes i serveis d'atenció i acompanyament a la maternitat i criança en llars monomarentals i monoparentals
3. Debat
4. Tancament i properes passes

El pes de les llars monoparentals en la demografia de la ciutat

- A Barcelona, en **2 de cada 10 llars (23%) hi viuen infants i adolescents**
- Del 100% de llars amb infants , el **12,8%** són (possiblement) llars monoparentals (**unes 19.338**)
- El **82%** del total de llars monoparentals són encapçalades per **dones**.
- Distribució similar a tota la ciutat (mín 11,8% Sant Andreu - **1.771**-, màx. 14,3% Gràcia - **1.579**.-)

“La formación de núcleos monoparentales, debe entenderse desde un punto de vista **dinámico**. Podemos diferenciar entre varias **rutras de entrada y de salida a la monoparentalidad**, así como distintas **duraciones y cronologías** de los trayectos Monoparentales” [p.6]

El pes entre les llars ateses pels serveis d'atenció social

1 de cada 10 llars amb infants a la ciutat són de tipus monoparental (12,8%), però

- Fons 0-16: **3 de cada 10 llars beneficiàries del Fons 0-16 (31%)** són monoparentals (el % ha crescut cada any: 20% 2017; 27% 2018; 31% 2019)
- El Casal d'infants del Raval esta atenent actualment unes 400 famílies al Raval. D'aquestes, un **30% són famílies monomarentals** (més de 100 famílies). Totes encapçalades per dones.
- ABD està acompanyant a unes 160 dones de les quals el **60% són dones que afronten soles la criança dels seus fills/es**

*“Entre éstas realidades múltiples [que esconde el concepto de monoparentalidad] emerge un patrón común: la clara **feminización**, más de 8 de cada 10 están encabezados por una mujer en España, y la **mayor vulnerabilidad**. Un patrón que también se da para la mayoría de países de la UE-28 (...) En comparación a la media, **los NNA en hogares monomarentales están expuestos/as a un mayor riesgo de pobreza y carencia material severa.**”*
[p18]

Monoparentalitat: lliure elecció o situació sobrevinguda (I)

- Les experiències compartides ens indiquen que en moltes ocasions són **fruit d'una elecció lliurement escollida**, en la que les fragilitats derivades de ser una única persona adulta la que encapçala la llar **es poden preveure i preparar els suports i la xarxa** necessària.
- Des d'aquesta perspectiva són elements fonamentals:
 - la **informació i l'acompanyament dels professionals**: on cal anar a cercar informació, quins recursos existeixen (dispersió)
 - **amb una mirada no intrusiva**, evitar jutjar les mares per l'opció escollida, eliminar pors associades (que els treguin el seu fill, etc).
 - no treballar únicament des de la mancança sinó també des de la **fortalesa i l'apoderament**
 - un **treball multidisciplinari**, que combini la mirada social, la sanitària i la comunitària.
 - **enfortir les xarxes de mares** amb projectes comunitaris, grups de criança acompanyats o autogestionats
 - **alerta a la soledat**: la soledat de l'adult que cria sol al seu infant és molt gran, i és un canvi molt fort a nivell mental (de vegades no en són conscients fins que s'hi troben i cal activar suports).

Barcelona
Cuida

“El fet de tirar endavant una criança sola no és el que posa les llars monomarentals en situació de dificultat o risc, sinó que és un sumatori de dificultats vinculades a la immigració, i altres dificultats afegides: treball, habitatge....”

Monoparentalitat: lliure elecció o situació sobrevinguda (II)

- Quan la **monoparentalitat NO és un projecte escollit**, sinó fruit de circumstàncies vitals no buscades, és quan la **condició de monoparentalitat pot esdevenir un element molt vulnerabilitzador** per la mare (o pare) i els fills:
 - Monoparentalitat per separació de **mutu acord**
 - Monoparentalitat per **viduïtat**
 - Monoparentalitat per **pare absent** (està a la llar però no es compromet amb la criança)
 - Monoparentalitat per **desaparició del pare** (separació per omissió) **54% AEI Raval**
 - Monoparentalitat per **violència de gènere** (cal abandonar la llar per protecció) **28% AEI Raval**
 - Monoparentalitat per **no acord amb parella** (la mare decideix tenir el fill/a, la parella no vol)

Mares que crien i eduquen en un context de monoparentalitat sobrevinguda

Principals dificultats identificades per les mares:

- Situació administrativa irregular (immigració, no empadronament) **37% famílies Càritas**
- No poder regularitzar la situació de monoparentalitat (no ajudes, no passaport, traves administratives,...)
- Dificultats amb el treball (discriminació gènere, males condicions, submergit, pèrdua per embaràs,...)
- Dificultats econòmiques (un sol ingrés o cap)
- Dificultats amb l'habitatge (accés, cost excessiu, dificultats de convivència en habitatges compartits,..)
- Dificultats de conciliació familiar (cura dels fills/es per poder treballar)
- Falta d'espais emocionals, espais propis i de temps i cura personal (suport psicològic)
- Serveis dispersos i no unificats impliquen processos de revictimització de les mares (violència institucional)

Dificultats afegides:

- Situacions de violència a la llar (haver d'abandonar habitatge, barri, xarxa veïnal)
- Maternitat a l'adolescència
- Malalties cròniques, salut mental

“Quan la monomarentalitat s’esdevé en circumstàncies difícils **les situacions per a la criança dels fills i filles es compliquen**, per això cal un focus especial en aquestes situacions: **garantir que les mares estiguin en condicions de criar i educar els seus fills/es** perquè, del contrari, elements significatius per al creixement saludable dels infants, així com les seves oportunitats vitals i màxim desenvolupament es poden veure compromesos. **El benestar dels nens i les nenes passa pel benestar de les seves famílies”**

“**L’infant no és un ésser vulnerable**, sinó que es torna vulnerable quan ni la família, ni l’escola, ni la comunitat poden crear-li un entorn positiu de cura i creixença” *(jaume funes)*

Fills i filles que creixen en contextos de monoparentalitat *sobrevinguda*

Principals dificultats identificades pels fills i filles:

- Drets limitats pels no-drets dels pares (situació administrativa irregular) “drets dels infants , subsidiaris dels drets dels pares”
- Fills grans, als que els toca fer de pares/mares
- Poca disponibilitat de la mare (lleure compartit, suport deures,...)
- Desarrelament fruit de les dificultats amb habitatge (canvis freqüents de casa-escola, desnonament,...)
- Situacions de perill i/o inseguretat (habitatges compartits, estar sols a casa,..)
- Estrès, mala salut o malaltia crònica de la mare: dificultats criança, educació dels fills/es
- Dificultats econòmiques llar = dificultats per accedir a suport jurídic, béns i serveis importants en la vida d'un infant: temps de lleure, vacances, oci amb amics,...

“El riesgo de pobreza para niños, niñas y adolescentes en hogares monomarentales simples es 20 puntos superior (47,3%) al riesgo medio en España (27,4%) ... Y la privación material severa alcanza el 13,5%, más del doble de la tasa general (6%)” [p.3] [Informe ACPOI](#)

Ordre del dia

1. Laia Pineda. On ho vam deixar la sessió passada?
2. Aportacions: programes i serveis d'atenció i acompanyament a la maternitat i criança en llars monomarentals i monoparentals
3. Debat
4. Tancament i properes passes

Com podem dissenyar millor els suports necessaris a aquestes famílies i garantir millors infàncies?

6 intervencions breus (10') i una resposta (*)

- **Albert Frago**, en representació del **Col·legi de Treball Social**
- **Núria Borrut**, en representació del programa **Concilia de l'Ajuntament de Barcelona**
- **Marta Bàrbara**, en representació del programa **Espai Familiar de la Fundació Maria Raventós** adreçat a mares adolescents
- **Susana del Pino**, en representació del **servei comunitari Ecosistema de Mamas**
- **Asun Álvarez**, en representació dels programes **Preinfant (ABD)**
- **Loli Aguilar**, en representació dels programes amb orientació a la monoparentalitat i criança de Càritas

Des dels serveis i/o iniciatives que impulseu:

- 1) Com impacta l'estructura familiar encapçalada per un sol adult (normalment dona) en el **dia a dia dels infants**? quines necessitats específiques viuen els nens i nenes?
- 2) Quines **respostes** es donen des del serveis i/o iniciativa que impulseu?
- 3) Quines **millores podríem introduir en els serveis/projectes/programes** per millorar les oportunitats dels infants i/o les seves mares que viuen en aquestes circumstàncies difícils?

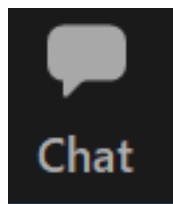
Ordre del dia

1. Laia Pineda. On ho vam deixar la sessió passada?
2. Aportacions: programes i serveis d'atenció i acompanyament a la maternitat i criança en llars monomarentals i monoparentals
3. Debat
4. Tancament i properes passes

Instruccions pel debat

Oralment, amb intervencions breus per permetre l'ús de paraula a tots i totes i fomentar la deliberació.

Per demanar la **paraula** **escriuiu el vostre nom al xat** i us anirem donant torn.

No aixequiu la mà (queden mans aixecades i és més difícil gestionar els torns de paraula)

Per escrit, a través del xat.

Ordre del dia

1. Laia Pineda. On ho vam deixar la sessió passada?
2. Aportacions: programes i serveis d'atenció i acompanyament a la maternitat i criança en llars monomarentals i monoparentals
3. Debat
4. Tancament i properes passes

Grup de Treball Igualtat d'Oportunitats en la Infància

Gràcies a totes i tots per la vostra
participació a la sessió d'avui